

#2 China's Invloed en de Chinese Gemeenschap in Nederland

Auteur: Frank N. Pieke

Maart 2021

Belangrijkste Bevindingen

- De invloed van de Chinese overheid en de CCP in Nederland is momenteel beperkt, maar er is wel een basis gelegd voor mogelijke toekomstige beïnvloeding. Dit vraagt om tijdige en proactieve maatregelen.
- China heeft de afgelopen twintig jaar zijn ambities en instrumenten om overzeese gemeenschappen te beïnvloeden aanzienlijk uitgebreid. Overzeese Chinezen worden daarbij steeds meer gezien als onderdeel van de Chinese natie en als strategisch middel in het buitenland.
- Binnen de Chinese gemeenschap in Nederland is invloed zichtbaar via gemeenschapsorganisaties, studentenverenigingen en Chineestalige media. Deze structuren laten vaak weinig ruimte voor afwijkende meningen, vooral over gevoelige onderwerpen zoals Chinees buitenlands beleid.
- Bepaalde groepen, zoals Oeigoeren, Tibetanen en aanhangers van protestbewegingen, hebben te maken met directe druk, intimidatie of angst daarvoor vanuit China. Tegelijk spelen sommige Chinese Nederlanders een rol in het positief uitdragen van China, bijvoorbeeld op economisch gebied.
- Het is belangrijk om zowel waakzaam te zijn voor Chinese invloed als te zorgen dat Chinese Nederlanders zich vrij, veilig en verbonden met de Nederlandse samenleving blijven voelen.

Beleidsaanbevelingen

1. Hervat en versterk de dialoog tussen de Nederlandse overheid en Chinese gemeenschappen, met aandacht voor brede vertegenwoordiging, integratie en het signaleren van mogelijke beïnvloeding.
2. Investeer in ondersteuning en participatie van Chinese Nederlanders, onder andere via onderwijs (ook buitenschools), zorg, taalvaardigheid en maatschappelijke begeleiding.
3. Stel duidelijke kaders voor invloed vanuit China, zoals regels voor CCP-activiteiten en het actief tegengaan van intimidatie van kritische groepen.
4. Bevorder onafhankelijke informatievoorziening door het stimuleren van pluriforme en niet door China aangestuurde Chineestalige media.
5. Versterk internationale en bestuurlijke samenwerking én monitoring, met focus op het beschermen van de belangen van Chinese Nederlanders en het tijdig signaleren van ongewenste beïnvloeding.

Samenvatting

De mate van invloed en beïnvloeding door de Chinese overheid en de Chinese Communistische Partij (CCP) onder de Chinese en Chinees-Nederlandse bevolking in Nederland is tot op heden beperkt en heeft nauwelijks tot schadelijke inmenging geleid. Dit betekent echter niet dat er niets aan de hand is. De basis voor beïnvloeding is gelegd en de potentie voor inmenging is aanwezig. Het is daarom zaak om hierop te anticiperen en proactieve maatregelen te nemen.

De Chinese overheid en de CCP hebben in de laatste twintig jaar hun ambities en middelen om Chinese gemeenschappen in het buitenland te beïnvloeden vergroot. Overzeese Chinezen worden steeds meer gezien als onderdeel van de Chinese natie en een strategisch voordeel dat in het buitenland kan worden ingezet, waarbij instellingen van het zogenoemde Verenigd Front departement van de CCP een sleutelrol spelen.

Chinese Nederlanders zijn zowel een doelwit als een (potentieel) instrument van Chinese invloed. Chinees-Nederlandse leiders domineren de organisaties van de Chinese gemeenschap en de betrekkingen met de Volksrepubliek. Daarnaast is er invloed op de officiële Chinese studentenorganisatie en op Chineestalige media in Nederland, waar weinig ruimte is voor afwijkende meningen, met name rond buitenlands beleid en soevereiniteitsaanspraken.

Groepen die volgens de regering van de Volksrepubliek China subversief zijn (zoals Oeigoeren, Tibetanen en Hongkong-supporters) hebben vaker te maken met intimidatie, represailles of de vrees daarvoor. China's invloed is ook merkbaar in de rol van sommige Chinese Nederlanders in de positieve presentatie van China en haar investeringsklimaat, waarbij Nederlandse partijen vaak een grotere rol spelen.

De greep van de Chinese autoriteiten op sociale media (met name WeChat) lijkt beperkt. Beheerders van WeChat-groepen in Nederland staan niet onder toezicht vanuit China, al blijven gebruikers voorzichtig in wat zij delen.

De vrijheid, veiligheid en ruimte voor meningsuiting van Chinezen en Chinese Nederlanders in Nederland dient verzekerd te worden. Tegelijk moeten de Chinese gemeenschappen sterker aan de Nederlandse samenleving worden gebonden, met waarborging van diversiteit en ruimte voor kritische geluiden.

De ophef over het coronavirus en het groeiende wantrouwen ten opzichte van China dragen ertoe bij dat Chinese Nederlanders zich in het nauw gedreven voelen. Het is van belang dat de Nederlandse overheid dreigingen adresseert zonder deze groep van de samenleving te vervreemden.